

Madžarska je kršila pravo Unije, ker je kazensko sankcionirala dejavnost organiziranja, katere namen je omogočiti, da osebe, ki ne izpolnjujejo nacionalnih meril za priznanje mednarodne zaščite, sprožijo postopek za to zaščito

S kriminalizacijo te dejavnosti se krši izvrševanje pravic, ki jih zakonodajalec Unije zagotavlja na področju pomoči prosilcem za mednarodno zaščito

Madžarska je leta 2018 spremenila nekatere zakone v zvezi z ukrepi proti nezakonitemu priseljevanju in sprejela zlasti določbe, s katerimi je bil na eni strani uveden nov razlog za nedopustnost prošelj za azil ter na drugi strani inkriminirana dejavnost organiziranja, katere namen je olajšati vložitev prošelj za azil za osebe, ki na podlagi madžarskega prava nimajo pravice do azila, in omejena svoboda gibanja oseb, ki so osumljene storitve takega kaznivega dejanja.

Ker je Evropska komisija menila, da Madžarska s sprejetjem teh določb ni izpolnila obveznosti iz Direktive o postopkih¹ in Direktive o sprejemu², je pri Sodišču vložila tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti.

Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, je v bistvenem delu ugodilo tožbi, ki jo je vložila Komisija.

Presoja Sodišča

Prvič, Sodišče je razsodilo, da **Madžarska ni izpolnila obveznosti** iz Direktive o postopkih,³ **ker je dopustila, da se prošnja za mednarodno zaščito zavrže kot nedopustna, ker je prosilec na njeno ozemlje prišel skozi državo, v kateri ni izpostavljen preganjanju ali tveganju resne škode oziroma v kateri je zagotovljena ustrezna raven zaščite.** V Direktivi o postopkih⁴ so namreč izčrpno naštet položaji, v katerih lahko države članice prošnjo za mednarodno zaščito štejejo za nedopustno. Razlog za nedopustnost, uveden z madžarsko ureditvijo, pa ne ustreza nobenemu od teh položajev.⁵

Drugič, Sodišče je razsodilo, da **Madžarska ni izpolnila obveznosti** iz Direktive o postopkih⁶ in Direktive o sprejemu,⁷ **ker v svojem notranjem pravu kazensko preganja ravnanje vseh oseb, ki v okviru dejavnosti organiziranja zagotovijo pomoč pri podaji ali vložitvi prošnje za azil na**

¹ Direktiva 2013/32/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite (UL 2013, L 180, str. 60) (v nadaljevanju: Direktiva o postopkih).

² Direktiva 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (UL 2013, L 180, str. 96) (v nadaljevanju: Direktiva o sprejemu).

³ Člen 33(2) Direktive o postopkih, v katerem so naštet položaji, v katerih lahko države članice prošnjo za mednarodno zaščito štejejo za nedopustno.

⁴ Člen 33(2) Direktive o postopkih.

⁵ Glej sodbo z dne 14. maja 2020, Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Dél-alföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU in C-925/19 PPU, EU:C:2020:367, točke 149, 151 in od 161 do 164) (SM št. 60/20).

⁶ Člen 8(2) Direktive o postopkih v zvezi z dostopom organizacij in oseb, ki prosilcem za mednarodno zaščito zagotavljajo svetovanje in zastopanje, do teh prosilcev in člen 22(1) te direktive, ki se nanaša na pravico do pravne pomoči in zastopanja na vseh stopnjah postopka.

⁷ Člen 10(4) Direktive o sprejemu v zvezi z dostopom do objekta za pridržanje, zlasti pravnih svetovalcev ali zagovornikov in predstavnikov nevladnih organizacij.

njenem ozemlju, če je mogoče brez razumnega dvoma dokazati, da so te osebe vedele za to, da tej prošnji na podlagi tega prava ni mogoče ugoditi.

Sodišče je, da bi prišlo do te ugotovitve, na eni strani preučilo, ali madžarska ureditev, ki določa to kršitev, pomeni omejitev pravic, ki izhajajo iz direktiv o postopkih in o sprejemu, in na drugi strani, ali je to omejitev mogoče upravičiti glede na pravo Unije.

Na prvem mestu, Sodišče je tako po tem, ko je preverilo, ali nekatere dejavnosti pomoči prosilcem za mednarodno zaščito, na katere se nanašata direktivi o postopkih in sprejemu, spadajo na področje uporabe madžarske ureditve, ugotovilo, da ta ureditev pomeni omejitev pravic, ki so zagotovljene s tema direktivama. Natančneje, **ta ureditev omejuje**, na eni strani, **pravico dostopa do prosilcev za mednarodno zaščito in do komuniciranja z njimi**⁸ ter, na drugi strani, **učinkovitost pravice, zagotovljene prosilcu za azil, da se lahko na lastne stroške posvetuje s pravnim ali drugim svetovalcem**⁹.

Na drugem mestu, Sodišče je štelo, da **take omejitve ni mogoče upravičiti** s ciljema, ki ju navaja madžarski zakonodajalec, in sicer **bojem proti pomoči pri zlorabi azilnega postopka in bojem proti nezakonitemu priseljevanju, ki temelji na zavajanju**.

Sodišče je v zvezi s prvim ciljem poudarilo, da madžarska zakonodaja kaznuje tudi ravnanja, ki jih ni mogoče šteti za goljufije ali zlorabe. Namreč, takoj, ko je mogoče dokazati, da je zadevna oseba vedela, da posameznik, ki mu je pomagala, ni mogel pridobiti statusa begunca na podlagi madžarskega prava, je lahko vsakršna pomoč, ki se v okviru dejavnosti organiziranja zagotovi za olajšanje podaje ali vložitve prošnje za azil, kazensko sankcionirana, pa čeprav je ta pomoč zagotovljena ob spoštovanju postopkovnih pravil in brez želje po vsebinskem zavajanju organa za presojo.

Zato bi bil kazenskemu pregonu izpostavljen vsakdo, ki bi pomagal pri podaji ali vložitvi prošnje za azil, čeprav bi vedel, da ta prošnja glede na pravila madžarskega prava ne more biti uspešna, **vendar bi menil, da so ta pravila v nasprotju** – med drugim – **s pravom Unije**. Prosilcem je posledično mogoče odvzeti pomoč, ki bi jim omogočala, da v poznejši fazi postopka dodelitve azila izpodbijajo zakonitost nacionalne ureditve, ki se uporablja za njihov položaj, zlasti z vidika prava Unije.

Dalje, s to ureditvijo se kaznuje pomoč, zagotovljena osebi, da ta poda ali vloži prošnjo za azil, če ta oseba ni bila preganjana in ni izpostavljena nevarnosti preganjanja v vsaj eni državi, skozi katero je potovala, preden je prišla na Madžarsko. Direktiva o postopkih pa nasprotuje temu, da se prošnja za azil iz tega razloga zavrže kot nedopustna. Zato take pomoči nikakor ni mogoče enačiti z goljufijo ali zlorabo.

Nazadnje, Sodišče je poudarilo, da ker ta ureditev ne izključuje, da je oseba kazensko sankcionirana zgolj zato, ker je mogoče konkretno ugotoviti, da ni mogla prezreti, da prosilec, ki mu je pomagala, ni izpolnjeval pogojev za pridobitev azila, osebam, ki želijo zagotoviti tako pomoč, nalaga, da že ob podaji ali vložitvi prošnje preučijo, ali lahko ta prošnja v skladu z madžarskim pravom uspe. Vendar pa, na eni strani, od teh oseb ni mogoče pričakovati takega nadzora, saj imajo lahko prosilci težave pri tem, da že v tej fazi podaje uveljavljajo upoštevne elemente, ki jim omogočajo pridobitev statusa begunca. Na drugi strani, zaradi tveganja, da bi bile zadevne osebe izpostavljene posebej strogi kazenski sankciji, in sicer odvzemu prostosti, zgolj zato, ker niso mogle prezreti, da prošnja za azil ne more uspeti, je zakonitost vsakršne pomoči, katere namen je omogočiti izvedbo teh dveh bistvenih faz postopka dodelitve azila, negotova. Ta ureditev lahko tako močno odvrne vsakogar, ki želi pomagati v teh fazah postopka, čeprav je namen te pomoči zgolj omogočiti državljanu tretje države, da uresničuje svojo temeljno pravico, da v državi članici zaprosi za azil, in presega to, kar je mogoče šteti za nujno za uresničitev cilja boja proti goljufijam ali zlorabam.

⁸ Te pravice so osebam ali organizacijam, ki zagotavljajo pomoč prosilcem za mednarodno zaščito, priznane v členu 8(2) Direktive o postopkih in členu 10(4) Direktive o sprejemu.

⁹ Ta pravica je zagotovljena s členom 22(1) Direktive o postopkih.

Sodišče je v zvezi z drugim ciljem, ki mu sledi madžarska ureditev, ugotovilo, da zagotovitve pomoči pri podaji ali vložitvi prošnje za azil v državi članici ni mogoče šteti za dejavnost, ki spodbuja nezakonit vstop državljana tretje države v to državo članico ali njegovo prebivanje v tej državi, zaradi česar inkriminacija, uvedena z madžarsko zakonodajo, ni ukrep, s katerim bi bilo mogoče uresničevati tak cilj.

Nazadnje, Sodišče je razsodilo, da Madžarska ni izpolnila obveznosti iz Direktive o postopkih¹⁰ in Direktive o sprejemu,¹¹ ker je vsem osebam, za katere se sumi, da so v okviru dejavnosti organiziranja zagotovile pomoč pri podaji ali vložitvi prošnje za azil na njenem ozemlju, čeprav so vedele za to, da tej prošnji ni mogoče ugoditi, kar je mogoče dokazati brez razumnega dvoma, odvzela pravico, da se približajo njenim zunanjim mejam. Ta ureditev omejuje pravice, ki so zagotovljene s tema direktivama, ker je zadevna oseba osumljena storitve kaznivega dejanja, če v zgoraj navedenih okoliščinah zagotovi pomoč, čeprav je to kaznivo dejanje v nasprotju s pravom Unije. Iz tega izhaja, da take omejitve ni mogoče razumno upravičiti glede na to pravo.

OBVESTILO: Tožbo zaradi neizpolnitve obveznosti lahko zoper državo članico, ki ni izpolnila obveznosti iz prava Unije, vloži Komisija ali druga država članica. Če Sodišče ugotovi, da obveznosti niso bile izpolnjene, mora ta država članica v kar najkrajšem času sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe.

Če Komisija meni, da država članica ni sprejela ukrepov, potrebnih za izvršitev sodbe, lahko vloži novo tožbo, s katero zahteva naložitev denarnih sankcij. Če pa Komisija ni bila obveščena o ukrepih za prenos direktive, lahko Sodišče na predlog Komisije sankcije naloži že v prvi sodbi.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 43032793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 22964106.

¹⁰ Člen 8(2), člen 12(1)(c) in člen 22(1) Direktive o postopkih.

¹¹ Člen 10(4) Direktive o sprejemu.